

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Do druku nr 410

Warszawa, dnia 10/09 2024 r.

1001-1.0280.119.2024

SEKRETARIAT Z-CY SZEFKA KS

L.dz. DS. 1804. 366.2024

Data wpływu 17.09.2024

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 maja 2024 r., nr SPS-WP.020.127.5.2024, dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk sejmowy nr 410), przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2023, poz. 1360, z późn. zm.), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Przedstawiony projekt dokonuje trzech istotnych zmian w procedurze karnej: zmienia brzmienie art. 168a k.p.k. i art. 237a k.p.k. oraz uchyla art. 168b k.p.k.

Propozycja zmiany brzmienia art. 168a k.p.k. zasługuje na akceptację. Natomiast projektowane uchylenie art. 168b k.p.k. i zmianę brzmienia art. 237a k.p.k. należy ocenić krytycznie.

Art. 168b k.p.k. oraz art. 237a k.p.k. normują czynności organu procesowego w sytuacji, kiedy w wyniku kontroli zostanie ujawniony nowy, dotychczas nieznany czyn lub nowy, dotychczas nieznany sprawca czynu zabronionego. Każdy z tych przepisów dotyczy kontroli innego rodzaju. Art. 168b k.p.k. odnosi się do kontroli operacyjnej zarządzanej na podstawie ustaw regulujących działanie służb uprawnionych do jej stosowania, na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP. 020.127.5.2024
Data wpływu 17.09.2024

o Policji. Natomiast art. 237a k.p.k. odnosi się do kontroli rozmów telefonicznych, zarządzanej na podstawie art. 237 k.p.k. po wszczęciu postępowania karnego. Kontrolę operacyjną podejmuje się znacznie częściej niż kontrolę w trybie art. 237 k.p.k., tak więc art. 237a k.p.k. jest stosowany rzadko i ma charakter marginalny.

W uzasadnieniu projektu nie wskazano, dlaczego zdaniem projektodawców niezbędne jest uchylenie art. 168b k.p.k., przy jednoczesnym pozostawieniu w mocy art. 237a k.p.k. Od strony merytorycznej, nie jest to decyzja zrozumiała. Niezależnie od powyższego, uchylenie art. 168b k.p.k. należy ocenić jako niezasadne *per se*. Możliwość wykorzystania materiałów, o których mowa w art. 168b k.p.k., była przewidziana w porządku prawnym jeszcze przed wprowadzeniem tego przepisu. Stosowne regulacje znajdowały się wówczas poza k.p.k., w ustawach szczególnych regulujących kontrolę operacyjną prowadzoną przez stosowne służby, na przykład w art. 19 ust. 15a–15e ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* czy w art. 27 ust. 15a–15e ustawy z dnia 24 maja 2002 r. *o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu*. Regulacje te wprowadzono na mocy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. *o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. nr 53, poz.273).

Z uwagi na powyższe, art. 168b k.p.k. nie powinien zostać uchylony. Celowe byłoby jednak doprecyzowanie tego przepisu zgodnie z orzecznictwem sądów. W szczególności należy wskazać, że zgodnie z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28.06.2018 r., I KZP 4/18, użyte w art. 168b k.p.k. sformułowanie „innego przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego innego niż przestępstwo objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej” obejmuje swoim zakresem wyłącznie te przestępstwa, co do których sąd może wyrazić zgodę na zarządzenie kontroli operacyjnej, czyli tzw. przestępstwa katalogowe. Ponadto należy stwierdzić, że decyzję o wykorzystaniu takich dowodów na etapie postępowania sądowego powinien podejmować wyłącznie sąd, jako *dominus litis*. Natomiast prokurator powinien podejmować tę decyzję w postępowaniu przygotowawczym.

Odnosząc się do projektowanej zmiany art. 237a k.p.k., należy wskazać, że jej kształt wymaga poprawek.

Projektowane brzmienie art. 237a k.p.k. pomija możliwość wykorzystania

materiałów dotyczących czynu popełnionego przez inną osobę niż ta, co do której zarządzono kontrolę. Kreuje to nieuzasadniony dysonans w odpowiedzialności karnej. Dla przykładu, jeżeli w wyniku kontroli operacyjnej zostanie ujawniony współsprawca zabójstwa lub szpiegostwa, nie będzie możliwe wykorzystanie uzyskanych materiałów dla oskarżenia i skazania tego współsprawcy. Materiały uzyskane w wyniku kontroli będą mogły zostać wykorzystane tylko w stosunku do tego współsprawcy, wobec którego była zarządzona kontrola.

Projektodawcy wprowadzili również wymóg zgody sądu na wykorzystanie w postępowaniu karnym dowodu popełnienia innego przestępstwa niż objęte zarządzeniem kontroli, przy czym z wnioskiem o taką zgodę prokurator miałby występować albo w czasie trwania kontroli, albo nie później niż w ciągu miesiąca od jej zakończenia. Są to terminy o wiele zbyt krótkie, biorąc pod uwagę, że materiały uzyskane w wyniku kontroli mogą być bardzo obszerne. Kwestia wymogu zgody sądu powinna zostać skorelowana ze zmianą w art. 168b k.p.k. W obu tych przepisach należałoby raczej przyjąć, że decyzję o wykorzystaniu materiałów powinien podejmować na etapie postępowania przygotowawczego prokurator, a na etapie postępowania sądowego – sąd.

Łączę wyrazy szacunku,

PROKURATOR GENERALNY

Adam Bodnar
Adam Bodnar